



BOG

# MØRKET BAG DIG (/BOEGER/MOERKET-BAG-DIG-ROMAN)

Af Kirsten Thorup (/forfattere/kirsten-thorup) ( 2023 )

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH\\_BLOCK\\_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-)

[BASIS%3A137029723&FRAGMENT=CONTENT](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-BASIS%3A137029723&FRAGMENT=CONTENT))

[Log ind \(/user/login?destination=/boeger/moerket-bag-dig-roman\)](/user/login?destination=/boeger/moerket-bag-dig-roman) for at anmelde

Thorups gribende roman om besættelsestidens dilemmaer viser, hvor svært det er at navigere i krigstid og minder os om at undgå stærke fjendebilleder.

TAGS: [HARRIET BERTRAM \(/TAXONOMY/TERM/31383\)](/taxonomy/term/31383)

## ANMELDELSE



08 jan.24



(/users/lise-vandborg)

Af [Lise Vandborg \(/users/lise-vandborg\)](/users/lise-vandborg)  
Redaktør

**Thorups gribende roman om besættelsestidens dilemmaer viser, hvor svært det er at navigere i krigstid og minder os om at undgå stærke fjendebilleder.**

Bogen er en selvstændig fortsættelse af mesterværket *Indtil vanvid indtil døden* (<https://litteratursiden.dk/boeger/indtil-vanvid-indtil-doeden-roman>), hvor krigsenken Harriet rejser til München og indkvarteres hos bekendte, som er en del af den nazistiske overklasse. Snart oplever hun uhyggen bag parrets polerede overflade. Ved at beskrive nazismens vanvid indefra blottægges det, hvordan det rædselsfulde kan virke normalt under et totalitært styre.

'Mørket bag dig' handler om Harriets liv fra januar 1943, hvor Harriet er tilbage i København, og frem til befrielsesdagene i 1945. Da hendes mand faldt på Østfronten i tysk tjeneste, får hun enkepension fra Tyskland og kan således forsørge sig selv og sine to små drenge. I starten er hun frivillig i en velgørnehedsfond, som viser sig at være tæt knyttet til

danske nazister. Harriet forsøger som udgangspunkt at være neutral og insisterer på at se tingene fra begge sider og på det menneskelige perspektiv, men da krigen spidser til, må hun vælge side. Ikke mindst på grund af sin logerende - og senere kæreste - Knud, som er modstandsmand.

Harriet er dog stemplet på grund af sin fortid. Folk sladrer, så både hun og børnene er i fare, og drengene må for en tid sendes væk til familie langt uden for byen. Nu lever hun i det smertefulde savn efter drengene, ligesom hun gjorde under sit ophold i Tyskland. Der er ikke blot et stort mørke bag hende, men også i hende, og dette mørke mærker læseren især gennem romanens du-form.

Mens 'Indtil vanvid, indtil døden' har Harriet som jeg-fortæller, er 'Mørket bag dig' skrevet i anden person gennem et 'du', som taler til Harriet som en anden stemme. I starten skal man vænne sig til denne eksperimenterende fortæller, men det bliver netop via dette 'du', at Thorup kan vise de stærke kræfter, der raser i Harriets indre: *"Du rammes af dit evindelige dobbeltsyn, dit både-og."* Stemmen bider sig fast i læseren, og får os til at mærke de mange nuancer i Harriets tvivl og eksistentielle dilemmaer. Samtidig kan man næsten føle, at fortælleren gennem dette 'du' henvender sig til en som læser, og det gør læseoplevelsen mere intens.

Thorup viser, hvor udsat mennesket lever i krigstid. 'Mørket bag dig' er udfordrende læsning om krigens kampe og om, hvordan stærke fjendebilleder får konflikterne til at eskalere. Bogens mange detaljer virkelige historiske begivenheder viser en omfattende research, som er med at gøre bogen til et vidnesbyrd om besættelsestidens brutalitet. Harriet får heldigvis stor hjælp af sine nærmeste, ligesom hun selv forsøger at hjælpe den fattige krigsenke Katharina. Bogen viser vigtigheden af, at vi hjælper hinanden i krisetider og ikke mindst i krigstid. Et tema, der også ses i Erindring om kærligheden (<https://litteratursiden.dk/boeger/erindring-om-kaerligheden>), som Thorup fik Nordisk Råds Litteraturpris (<https://litteratursiden.dk/artikler/kirsten-thorup-vinder-nordisk-rads-litteraturpris>) for i 2017.

Thorup tegner et særdeles nuanceret portræt af Harriet, og ligesom tidligere i forfatterens bøger viser hun sin helt særlige evne til at beskrive menneskets skrøbelighed og indre konflikter i lyset af de kampe, der foregår i samfundet. 'Mørket bag dig' er derfor især en fremragende roman gennem måden, den dykker ned i Harriets tvivl og frustration på, samtidig med at den rammer lige ned i aktuelle etiske dilemmaer. Både med krigen i Ukraine og ikke mindst med krigen i Israel og Gaza. Bogen kan få os til at reflektere over vores eget ståsted og til at se tingene fra flere sider i en tid, hvor folk hellere vil mene end vide noget og snarere hælder til enten-eller end både-og.

Thorups to mørke bøger fra besættelsestiden er en imponerende bedrift. De skriver sig ind i perlerækken af nye historiske romaner, der kaster lys over nutidens store dilemmaer.

## BOGDETALJER



## Andre bøger af Kirsten Thorup